

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov. Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2637 S. Lawndale av. Office of publication: 2637 So. Lawndale av. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII. Chicago, Ill., petek, 17. oktobra (Oct. 17) 1919. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 245.

Policaji obstrelili dva stavkokaza; veliki shod stavkarjev v Garyju.

V So. Chicagu je bila bitka med policaji —zaradi zmote. Organizirani delavci v Pittsburgu so se obrnili na sodišče za svobodo govora in zborovanja. Položaj stavka v splošnem je še vedno nespremenjen. Razne druge vesti s stavkovnega polja.

SPLOŠNI STAVKOVNI POLOŽAJ.

Washington, 16. okt. — Odbor industrijalne konferenca je danes predložil izjavo, da imajo delavci pravico pogajati se kolektivno in voliti svoje zastopnike. Vsi delavci in ljudski delegati v odboru so odobrili izjavo, nesporetno pa so delegati podjetnikov.

South Chicago, Ill. — Včeraj zjutraj je bila bitka na 95. cesti v tem mestu. Pokali so strelji in tekla je kri. Dva sta teško ranjena, sofer je pobit in kolo avtomobila je zdrobljeno. Kdo je bil v bitki? Strajkarji? Neki bili so policaji. Policaji so levili policaje in policaji so pogrnali kroglice v hrba dveh stavkokazov. Bila je strašna zmota! — Sever je bila sodeča: V kompanijskem avtomobilu, ki ga je sofir Ralph Willard, so se vsi štiri strokovni skelje na delo. Za streljanje sta bila v avtomobilu dva policaja. V vragu — odzvali so: "Ave, ave" in avtomobil zaletel v neki drugi avtomobil in v koloniji je pobit sofer drugega avtomobila, kateremu je bilo zdrobljeno tudi kolo. Kompanijski avtomobil je drvel dalje. To sta videla detektivja Golden in Mooney, ki sta stala na vogalu. Skočila sta v tretji avtomobil, ki je lastnina eksplozivskega artilerista Reida, in se zapodila za stavkokaza — misleča, da so strajkarji, ki gotovo mislijo na kakšno izgrede. Ker so kompanijski sofer ni zmenil za njune kilec "Stoj!", sta pričela streljati. Policaja v kompanijskem avtomobilu, misleča, da streljajo — strajkarji, sta odgovorila s strelji in tako se je nadaljevala bitka nekaj blokov. Ko sta stavkokaza obšla težko ranjena, se je avtomobil ustavil in detektivja sta presenečena zagledala policaja. Sledila so pojavnosti, ki so se mešala s krepkimi kletvicami.

Gary, Ind. — Tukaj se je raznesla govorica, da nameravajo jeklarški baroni zapreti tovarne čez zimo, ako kmalu ne dobijo toliko stavkokazov, da bi lahko obratovali. Ta govorica se čudno ujema z "novicami", da se "vsak dan tisoči vrnajo na delo."

Youngstown, O. — V bližini tovarne za bencol (Republic Iron & Steel Co.) so večeraj zgodaj zjutraj pokali strelji. Zadet ni bil nihče. Zdaj se še ne ve, kdo je streljal.

Pittsburgh, Pa. — Osrednji stavkovni odbor poroča, da je položaj na stavkovnem polju nespremenjen. Ker se mestni svet v Pittsburgu ne zneni za pritožbe stavkarjev proti policijskim uradnikom, ki brez razloga in protustavno razganjajo zborujoče delavce, so delavski voditelji sklenili uložiti tožbe proti posameznim policijskim komisarjem.

Tisoči so... Gary, Ind. — Tisoči stavkarjev so bili na shodu. Dnevnik Chicago Tribune, ki je dan za dan prinašal vesti, da se stavkarji v tisočih in stotinah vrnajo na delo, da jeklarne obratujejo, je pričel fotografirati sliko o tem shodu, ki je najboljši dokaz, da strajkarji vztrajajo. Slika kaže govorniki oder in pod njo zborovalce. Glava pri glavi je, to niso stotine, ampak tisoči.

Shod se je vršil mirno in v redu, kar ponovno dokazuje, da so stavkarji miroljubni ljudje in so kompanijski najemniki niso druzili napasti stavkarjev in tako izsvatli stavkarjev, ker je v Garyju nastanjeno regularno vojskovo. Če bi ne bilo regularnega vojskova v Garyju, bi se kompanijski najemniki in provokateji že zdavnaj usvalili na stavkarje, katere bi po navali obtožili kot povzročitelje nemirov. Na govornikem odru je bil tudi polkovnik Mages, ki zapoveduje regularnim četam v Garyju. Njegova navzočnost je seveda vplivala na kompanijske najemnike, da se niso druzili izvesti najmanjše provokacije.

Na shodu je govoril Fitzpatrick, predsednik organizacijskega odbora jeklarških delavcev. Spodbujal je stavkarje, naj bodo solidarni in mirni. Priporočal jim je vztrajnost, kajti v enem tednu ali dveh se razvije položaj tako, da se bo mogoče pogajati in priti do sporazuma.

Veleblazniško besedilo je v začetku tega tedna prineslo čas, da sta kolovodje dinamitarskih razrotnikov neki Anton Gorske in Ivanhoff (Ivanov). Zdaj je dnevnik Chicago Tribune prinesel intervju s Antonom Gorskem. Iz intervjuja je spoznati, da Gorske ni dinamitar, da ne varjamo v namini preobrat, ampak verjame v evolucijo. Poročeval je, da je tudi vprašal, če je kdaj pristal, da je bil v zvezi z bombno eksplozijo na postvi v Chicago, ker so listi prejšnje dni poročali, da je Gorske napravil tako izpoved. Gorske je poročevalcu odločno rekel, da ni nikdar napravil take izjave.

Zdaj je želeli, da časnikarski poročevalci najdejo še Ivanhoffa in ga intervjuvajo, da bo pred javnostjo razgaljena vsa tureša laži. Objavljene laži, da so stavkarji v zvezi z nevarnimi dinamitardi imajo dvojen namen: Prvi bi bil stavkarje prikazati kot nevarne element, ki hoče z bombami in dinamitom iziditi svoje zahteve, drugi pa nasuti javnosti peska, da ni avtokratični nastop jeklarških podjetnikov napram stavkarim zahtevam poročil stavke, ampak da so je povzročili dinamitardi, anarhisti itd.

Stavkarji se bojujejo za zborovalno svobodo. Pittsburgh, Pa. — Iz glavnega stavkovnega stana so prišle v javnost številne pritožbe, da ne dovolijo stavkarjem v pennsylvanških mestih, v katerih imajo jeklarški podjetniki velik vpliv, obdržati shodov. Razmere so postale tako neznozne, da so se stavkarji odločili, da predložijo svoje pritožbe o kršenju zborovalne svobode sodišču.

W. B. Rubin, advokat za jeklarške delavce, je obvestil pittsburgskega župana Babeocka, šerifa Haddocka in vse župane v malih jeklarških mestih, da vloži pritožbo na sodišče zaradi omejitve zborovalne svobode. V pritožbi je spetjaliziran dogodek, ki se je odigral na južni strani Pittsburga. Sklepen je bil shod na južni strani mesta, na katerem je prišlo do dva tisoč delavcev. Policijski komisar ni dovolil nobenemu delavcu oditi v

dvorano; dokler sklicatelji shoda ne pokažejo dovoljenja za obdržavanje shoda. Nekateri udeleženci so protestirali proti taki samovoljni razlagi zborovalne svobode in en delavec je bil aretiran radi teh protestov.

Takajnsje delavski strokovni organizacije podpirajo jeklarške stavkarje.

Strokovne organizacije, ki so združene v tukajšni centralni organizaciji strokovnih društev, so sklicale za nedeljo posebno konferenco, na kateri se bodo zastopniki strokovnega organiziranega delavstva posvetovali, na kakšen način najboljšje pomagajo jeklarškim stavkarjem. Strokovno organizirani delavci vseh strok se preleti z duhom, da stavka jeklarških delavcev ne sme biti izgubljena. Namen konference je, dobiti sredstva za podporo stavkarških drušin. Dodaj se niso stavkarji zahtevali podpore.

Stavkovni položaj je nespremenjen. To pomeni, da stavkarji vztrajajo v stavki, kompanije pa pošiljajo lažljiva poročila v javnost, da se stavkarji vrnajo na delo.

Stavkovni položaj v Illinoisu.

Chicago, Ill. — Jeklarške kompanije se poslužujejo različnih sredstev, da zavajajo stavkarje v Waukeganu, Jolietu, South Chicagu in drugih mestih na delo. Obtožujejo jim, da so v zvezi z množico stavk medse in javnosti pripovedujejo, da se stavkarji vrnajo na delo. Najbolj priljubljeno sredstvo jim je pa izigravanje narodnosti proti narodnosti. Kompanijski najemniki, ki so jih najele detektivske posredovalnice za jeklarško podjetnike, pripovedujejo na pr. finalnim delavcem, da se vrnajo delavci slovanke in italijanske narodnosti na delo, slovanškim in italijanskim delavcem pa govore, da se vrnajo v jeklarne delavci finske, švedske, norveške in irske narodnosti. Takim pravljicam do stavijo, da naj razširijo vest hitro med svojimi rojaki, da se vrnijo na delo, ker se lahko dogodi, da bodo vsa mesta že zasledena v tovarni, ko se priganajo njih rojaki za delo. Zaupniki stavkarjev, ki tvorijo vez med stavkarji različnih narodnosti, so vedno na straži, da uničijo vpliv takih lažljivih vesti, ki imajo namen zbegati stavkarje, da ne vedo, kaj naj stori, da varujejo svoje koristi.

Taki najeti vohuni lažijo med stavkarji, okoli in prisluškujejo, kaj stavkarji govore. Včasih jih podžigajo tudi k nasilnostim. Pametni stavkarji takoj spoznajo v šlovcu, ki jim priporoča nasilje, kompanijskega špijona, ker vedo, da nasilna dejanja škodijo stavkarjem in da se strokovno organizirani delavci ne bojujejo s silo za svoje pravice.

Vsa taka prizadevanja od strani kompanijskih vohunov niso imela dozdej uspeha in ga najbrž ne dosežejo tudi v bodočnosti, kajti skušnje uče stavkarje, da je uspeh v stavki le tedaj mogoč, če poslušajo svoje izkušene voditelje. Brutalnost konstablerjev potrjena od katoliških duhovnov. Pittsburgh, Pa. — Stara je resnica, da jeklarški baroni pritiskajo na duhovne, naj pomagajo zloiniti stavko. Priporočajo jim naj stavkarjem pridigajo, da vsakdo izvrši smrtni greh, ki stavka. Med duhovni so seveda tudi ljudje, ki imajo šlovske srce in čutilje — stavkarji in ne poslušajo jeklarških magnatov.

Glavni stan stavkarjev ima v svojih rokah izjavi dveh duhovnov, ki pripovedujeta, kako brutalno ravna konstablerji s strajkarji. (Dobro se z. str. 4. kolona)

82 AMERICANOV UBITIH V RUSIJI.

New York, N. Y. — Z arhangelske fronte v severni Rusiji je prišlo 2965 ameriških vojakov pod vodstvom generala Richardsona. General pravi, da je 199 Američanov umrlo v severni Rusiji in med temi je bilo 82 ubitih v bojih z rdečimi četami.

ANGLIJA VODI BLOKADO SOVJETSKE RUSIJE.

Nemčija in nevtralne države pozivane k blokadi; Amerika se ni udeležila.

FRANCIJA SE JEHI BADI ANGLEŠKEGA "TEATRA" NA BALTIKU.

Pariz, 16. okt. — Danes se je izvedelo, da je mirovna konferenca na direktivo Anglije povabila Nemčijo, da sodeluje pri blokadi sovjetske Rusije. Vrhovni zavezniki svet je zadnji četrtek poslal notu Nemčiji in nevtralnim državam s vabilom, da naj kooperirajo z zavezniki s tem, da prenehajo z svo irgovino in z vsakim pošiljanjem kakršnegakoli materiala in živih in sovjetsko republiko. Sklenjeno je bilo, da se nota ne objavi toliko časa dokler Nemčija in nevtralne države ne odgovorijo nanjo, toda nota je bila objavljena v Berlinu predno je prišel odgovor. Nemška komisija za zunanje stvari je večeraj razpravljala o notu.

Sklepi zaveznikov, da pridobe Nemčijo in nevtralne države za blokado sovjetske Rusije, izvrši iz dneva, da se je nemška komisija prišla odločiti o odgovoru. Nemški med Nemčijo in sovjetsko vlado; trgovci in podjetniki iz Švedske in Norveške so tudi kljub blokadi zelo aktivni v Rusiji. In tega zavezniki ne morejo videti, zato pozivajo ves svet, da jim pomaga z blagode ugonobiti rusko republiko.

Združene države se niso pridružile zaveznikom v vabilu, da Nemčija in nevtralne države pomagajo blokadirati Rusijo. Tukašnji ameriški delegatje pravi, da Amerika sploh še ni udeležena pri blokadi na Baltiku; Amerika ne more odobriti blokade v mirnem času, ker smatra, da ententa niti asociirane države niso dejansko v vojni a sovjetsko Rusijo.

Vso blokado na Baltiku vzdržuje Anglija s svojimi bojnimi ladjanmi. Večeraj je bilo poročano v pariških listih, da je poveljnik britanskega brodograja na Baltiku obvestil polkovnika Avalova-Bermondta, ki z rusko-nemškimi četami napada Rigo, da mora izprazniti predmestje Rige do pol dneva, ako ne, da bo britanska flota bombardirala njegove postojanke. Pozneje se je izvedelo, da zavezniški vojni svet ni dal britanskemu poveljniku nobenega tozadevnega povelja. Francozi so se zaradi tega nakremžili in pariški listi vprašujejo, odkod si jemlje Anglija pravico, da kar na svojo pest vprizarja "vojni teater" na Baltiku. Zdi se, da je za vso stvar odgovoren angleški vojni minister Winston Churchill.

Kodanj, 16. okt. — Divje bojevanje med Leti, Litvinci in rusko-nemškimi monarhisti pred Rigo se nadaljuje.

London, 16. okt. — General Denikin poroča, da so njegove čete vzele mesto Ofel, 230 milj južno od Moskve.

(Orel je bil še padel zadnji teden in takrat je bilo zaradi lepšega poročano, da je to mesto le 30 milj od Moskve, ki je imela pasti v "par dneh". Ker je torej Orel padel že drugič, pričakujemo, da prihodnji teden zopet pade!)

Stockholm, 16. okt. — Tukaš poročajo, da so severozapadne ruske bele čete pod vodstvom generala Judeniča zopet v ofenzivi in so še okrog 50 milj od Petrograda, ki pade v par dneh.

(V zadnjih šestih mesecih je imel Petrograd "pasti v par dneh" najmanj stokrat!)

PREDLOGA O POTNIH LISTIH V ZBORNICI.

POTNI LISTI NAJ OSTANEJO V VELJAVI ENO LETO PO SKLENJENEM MIRU.

Kongresnik Johnson meni, da ostanejo potni listi stalna naprava.

Washington, 16. okt. — Poslanska zbornica je danes sprejela predlogo, da se potni listi podaljšajo za eno leto po razglášenem miru, z 284 glasovi proti enemu.

Washington, D. C. — Zbornici je predložena predloga, ki proroča, da ostanejo potni listi še eno leto po sklenjenem miru in veljavi. Predlogo zagovarja državni department. Kongresnik Johnson iz Washingtona, predsednik naseljeničkega odseka, se je izrazil, da ta predloga pomeni, da ostanejo potni listi stalna naprava za osebe, ki bodo prihajale v Združene države.

Johnson je rekel: "Predloga je absolutna potreba. Oфицијelna poročila dokazujejo, da so se mnogi tujezenci in agitatorji, ki hočejo priti v Združene države, umaknili vojaški službi v tej deželi in doma, katerej je pametno, če ostanejo zgaj te dežele.

"Naš poslanik v Madridu je sporočil, da se zbirajo v Španiji boljševiški agitatorji, ki čakajo, da pridejo v Združene države. Ti agitatorji hočejo priti sem, da uničijo vlado."

Kongresnik Tilson iz Connecticuta je hotel izsvaditi, če se predloga razšira tudi na druge imigrantske in agitatorje. Kongresnik Wood je odgovoril, da je namen predloga, držati nevtrane tujezence proč od Združenih držav.

KID PRIMARNE VOLITVE V BUFFALO.

Buffalo, N. Y. — Tukaš so se vršile primarne volitve za občinski svet. Oddanih je bilo 54,000 glasov. Kandidate so postavile vse politične stranke in privkral je nastopila pri volitvah tudi komunistična stranka. Vsi trije kandidati te stranke niso prešli še tri stote glasov. Neodvisni kandidat, ki se ga podpirali socialisti, je prejel 12,738 glasov. Največ glasov je za prejel republikanec Kreinheider, ki je dobil nekaj nad 27,000 glasov.

13-LETNI BANDIT BANJEN.

Chicago, Ill. — 13-letni Georges Stranpolski je skušal vdreti v družbi nekoga drugega bandita v neki salon na Madisonovi cesti. Hlanič Hoski je slišal ropot in je šel gledat, kaj se godi. Ko je stopil v salon, je videl, da hoče nekdo vstopiti. Ustrelil je in zadel 13-letnega Stranpolski, ki je skušal pobegniti, ko je spoznal, da je vlom odkrit. Policija išče zdaj njegovega tovariša.

PONREBORN BANDITSKI NAPAD.

Chicago, Ill. — Ko je Merl Bueker, tajnik Downey Farrell kompanije, izročil denar blagajničarki gđe. Mary Wiegandovi, so vstopili trije banditje, ki so zahtevali, da se jim izroči denar. Bueker se ni oziral, kaj so rekli banditje, ampak se je hotel njim postaviti v bran. Banditje so takoj pričeli streljati. Blagajničarka in telefonistka sta se onesvestili. Bueker se zgrudil ranjen na tla, banditje so pa zbežali, ne da bi imeli čas pobasati denar.

Tvrdis je zdaj raspisala, pet tisoč dolarjev nagrade za listega, ki pomaga prijeti bandite, ali da jih sam prime.

OFICIJELNI MIR JE ODLOŽEN.

Pariz, 16. okt. — Formalna ratifikacija mirovne pogodbe z Nemčijo, ki se jo imela izvršiti ta teden nakar bi stopila mirovna pogodba v veljavo, je bila večeraj iz nekega upojošanjenega razloga odložena za poznejši čas, ki še ni določen.

JUGOSLAVIJA JE ŠE VEDNO BREZ VLADE.

Stranke se ne morejo sediniti; slovenski klerikalci so za Trifkovića; socialisti pripravljene sodelovati.

NA STOTINE ARETIRANIH V ZAGREBU.

Pariz, 16. okt. — Iz Ženeve javljajo, da je bila te dni odkrita nova zarota v Zagrebu proti življenju srbskega cesarja Aleksandra. Na stotine oseb je bilo aretiranih.

Washington, 14. okt. — (Inf. biro SHS). — Kablogram iz Beograda se glasi: Dr. Dragoljub M. Pavlovič, predsednik narodnega predstavništva, kateremu je prestonaslednik poveril mandat za sestavo nove vlade, se je posvetoval s posameznimi parlamentarnimi skupinami o možnosti njihovega sodelovanja v vladi. Demokratska zajednica in socialisti so izjavili, da so pripravljene sodelovati. Skupina črnogorskih poslancev se je ravno tako izjavila. Opozidjalni blok (srbska radikalna stranka, hrvatski Narodni klub, Jugoslovanski klub — slavonski klerikalci pod vodstvom dr. Antona Korunka — in drugi umazhe skupine) je medtem izjavil, da stopi v vlado pod sledečimi pogoji: —

Prvič naj se sprejme ministrska lista, katero je sestavil Marko Trifković z razliko, da je Pavlovič predsednik, Trifković pa podpredsednik vlade; drugič se morajo osvojitvi zahteve Narodnega kluba (predvsem program starčevićanske stranke); katere je sprejel omenjeni klub z ozirom na imena, osebe in organske spremembe, ki jih je treba izvesti v administraciji Hrvatske in Bosne; tretjič, da se osvaji program ... (kablogram nejasen).

Ker ostale parlamentarne skupine nečje sprejeti navedenih pogojev, dasiravno so voljne sprejeti vsak drugi načrt za skupno delo, ni bilo mogoče Pavlovič sestaviti vlado najširše koalicije in valed tega je večeraj vrnil mandat regentu Aleksandru.

Washington, 14. okt. — (Inf. biro SHS). — Kablogram iz Beograda poroča: Glavni odbor jugoslovanske ljudske stranke (slovenski klerikalci) je izjavil, da odhodi poslancev te stranke iz Beograda se ne sme tolažiti, kakor da bi stranka odklanjala vse nadaljnje politično delo. Poslanec se je izkristil dolgočasno ministrsko križo, da obljubi svoje kraje in obvestijo volice o glavnih dogodkih v zvezi z vladno krizo.

Washington, 14. okt. — (Inf. biro SHS). — Iz Beograda poročajo: Znanje dni so se vršile v Celovcu na Koroskem velike protestne manifestacije proti draginji. Zbrana množica demonstrantov je klicala: "Ako se razmere kmalu ne spreminijo, homo pozvali jugo, slovanske čete." Mosarji so izjavili, da mess ne bo toliko časa dokler ne pride Celovec pod jugoslovansko upravo.

Jugoslovanski ministrski svet je poslal 10. oktobra predsedniku Wilsonu brzovjavko z željo, da kmalu okleva. Beograd, 9. okt. — (Po Inf. biro SHS v Washingtonu). — Delavci v Beogradu so danes ustavili delo in se v znamenje protesta v polnem številu udeležili pogreba svojega tovariša Marka Dimitrijeviča, katerega je v nesrečnem slučaju (!) ubil neki žandar v nekem spopadu. Manifestacija je bila izvršena v popolnem redu.

VRHNE.

Chicago in okolice: V soboto jasno in nekoliko gorkeje. Severozapadni vetrovi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year, Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v klepanju n. pr. (Septembra 30-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Poslovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

PRAVE VZROKE ZA JEKLARSKO STAVKO BI RADI PRIKRILI.

Jejarska stavka traja že četrti teden, kljub temu se pa velebizniško časopisje trudi prikriti vzroke za veliko stavko jejkarskih delavcev, ki leže na dlani.

Gospodje jejkarski magnatje igrajo še vedno politiko ptiča noja, ki vtakne glave v pesek, kadar se mu bliža nevarnost, ker misli, da ga nihče ne vidi. Gospodje pač mislijo sestradati stavkarje in zato so popolnoma gluhi za zahteve jejkarskih stavkarjev. Pri tem pa vpijejo, da so stavke vpriporili revolucionarji, boljševiki, komunisti, I. W. W. in drugi še radikalnejši elementi.

Svojo kampanjo so pričeli z glasnim vpitjem, da je Foster, tajnik organizacijskega odbora jejkarskih delavcev, sindikalist, ker je baje prede desetimi leti spisal neko knjigo o sindikalizmu. Foster je spoznal že zdavnej svojo zmotno, kakor marsikateri drugi in se je oprjel metode za zboljšanje delavskega položaja, ki jo priporočajo delavske strokovne organizacije. Milijonarjem in drugim bogatim gospodom je dovoljeno, da se zmotijo, delavskemu voditelju ni zmotno dovoljena, ampak nezmotljiv mora biti kot papež, pravijo podjetniki, ki se sami največkrat zmotijo. In tako vidimo, da nekateri uredniki še zdaj razpravljajo z vso restnostjo, da pride čas, ko Foster uvede sovjetsko vlado v Ameriki.

Te razprave še niso popolnoma izginile z uredniških strani, a že prihajajo še večje bualosti v javnost. Tam v Garyju, Ind., v središču jejkarske industrije so odkrili strašno zaroto dinamitarov. Izdelovali so so Gimbelove bombe, razstrelili bombo v čikaškem poštnem poslopju in zdaj se pripravljajo, da ubijejo župana v Garyju. Par teh strašnih zarotnikov so prijeli, pa so jih zopet izpustili, ali pazijo pa le nanje, da ne morejo ulti.

General Wood, ki zapoveduje regularnim četam v Garyju, in načelnik zveznega poizvedovalnega birja v Chicagu sta izjavila, da jim dozda njima podrejeni organi niso še nič poročali o takih odkritjih. Uredniki velebizniškega časopisja se ne ozirajo na izjave teh mož, ampak lepo nadaljujejo s pravljicami o odkritih zarotnikih. Neki list se je v svoji lažnjivosti upal celo tako daleč, da je prinesel tiskano z debelimi črkami, da so prijeli že sedem sto zarotnikov.

Kakšen namen imajo vendar take bedaste laži?

Jejkarski podjetniki imajo velik vpliv na časopisje, posebno na velebizniško časopisje, ki ima masne dohodke od dobro plačanih oglasov velikega biznisa. Naloga tega časopisja je, da prikrije prave vzroke, ki so povzročili jejkarsko stavko. To časopisje mora dopovedati javnosti, da niso stavke zakrivil jejkarski gospodje, katerim načeljuje Gary s svojim avtokratičnim nastopom, ko so na kratko odklonili pogajanje z zastopniki jejkarskih delavcev, ampak da so jo vpriporili revolucionarji, boljševiki, komunisti, I. W. W. in še drugi radikalnejši elementi. Tako razširjajo med ljudstvom pravljice o odkritih dinamitar-skih zarotnikih, ki preže na ugoden trenotek, da zanetijo krvavo revolucijo, da prikrijejo avtokratične manire jejkarskih podjetnikov.

Zdi se, da slišimo glasove Neronovih podrepnikov ob času pregajanja kristjanov v Rimu, ko čitamo take pravljice v listih, ki hočejo veljati za resne. Tedanje kristjane so Neronovi podjetniki proglasili za morilce in požigalce, zdaj pa hoče velebizniško časopisje oblatiti poštene jejkarske stavkarje, organizirane v Ameriški delavski federaciji, za nevarne dinamitarde, ki kujejo nočindan načrte, kako bodo metali bombe in morili ljudi.

Taka taktika od strani velebizniškega časopisja napram jejkarskim stavkarjem je z moralnega stališča nepoštena in vredna obsojanja, ker podtika nedolžnim ljudem čine, ki jih niso izvršili. Ali taka nepoštena taktika ne bo prikrila pravih vzrokov za stavko jejkarskih delavcev, ker je resnica večna in je še vedno zmogala v boju z lažjo.

Drugi kralji so muhe. — Zakaj se razburjajo, če pride kakšen monarhek iz Evrope? V Ameriki imamo kralje, ki imajo večjo moč kot vsi evropski monarhi skupaj, kar jih je še ostalo izza velike burje. Imamo kralja Garyja, kralja Rockefellerja, kralja Morgana, kralja Armourja in neštete druge prince, barone in vojvode, proti katerim je kralj Albert navadna ničla.

DOPISI.

IZ URADA PRIPRAVLJALNEGA ODBORA ZA PREDVANJE O RAZMERAH IN BEDI NAŠIH SIROT PO MAJORJU FRANKU C. GEPHARTU.

načelnik Hooverjeva komisije v Jugoslaviji.

Major Frank C. Gephart, ki je po nalogi Hooverja organiziral v Jugoslaviji prehranjevanje otrok, se je nedavno vrnil v Ameriko in se te dni mudi po svojih plemenitih opravkih v Chicagu.

Kakor že v New Yorku, tako bo Mr. Gephart predaval o svojih izkušnjah po Jugoslaviji tudi v Chicagu in v ta namen je sklical odbor, da mu pomore sklicati tajnike in predsednike vseh jugoslovanskih dobrodelnih društev, da pridejo na to predavanje in se prepričajo kako velika potreba vlada v Jugoslaviji.

Ker se vrši to predavanje že v potek, 17. t. m., ni mogoče, da bi se privedilo veliko predavanje, se je sklenilo, da se obvesti samo tajnike in predsednike vseh jugoslovanskih društev v Chicagu in da ti pozneje poročajo o predavanju na sejah.

Major Frank C. Gephart se je mudi v Jugoslaviji tako dolgo, da so mu vse naše razmere prav dobro znane. Prepotoval je vse kraje od Maribora — Trsta do Skoplja. Videl je vso bedo naših sirot in lahko mu je soditi potrebo. V svojem velezanimivem predavanju razpolaga major Gephart z velikim številom fotografiranih slik, ki so živa pričča bede naših nedoraslih sirot, za katerih rešitev posveča vse svoje moči American Jugo-Slav Relief.

Predavanje bo zelo zanimivo in koga more to bolj zanimati, kakor nas Jugoslovane, ker imamo pri liko slišati o svojih lastnih razmerah — od človeka, ki prihaja pravkar iz Jugoslavije! Prilika, da slišimo nekaj aktualnega od svojih in njihov aktualnih razmerah, — česar smo si tako želeli, — se nam je končno vendar posuđilo. (Da smo iz sreca hvaležni majorju Gephartu za ves njegov trud, lahko pokažemo stem, da se množično vdeležimo predavanja.)

Predavanje se vrši v petek, ta je 17. t. m. točno ob osmih zvečer v Irvani S. N. P. J. na 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Ker nam v naglici ni mogoče dobiti naslovov predsednikov društev, prošimo g. tajnike, da obveste o predavanju tudi g. predsednike.

Za pripravljalni odbor Jugoslovanskega Republičnoga Zdrženja:

Fr. Zalažnik.

Sheboygan, Wis. — V nekaterih slovenskih listih je sopesen običen poziv za pošiljanje zabojev v staro domovino. Vsi tedaj hoče omeniti sledeče, da bodo rojaki na jasnem glede tega pošiljanja:

V tukajšnji naselbini živita brat in sestra, ki sta poslala zabojev starešem in sestram v staro domovino. Zabojev so v resnici dobili v Ljubljani in so morali plačati sto petindvajset kron od njega. Kljub temu je bila revna žena z veselim domom, ker je pričakovala bogato pošiljatev od svojih otrok iz Amerike. V duhu jih je blagovoljala ter jim želela vse najboljšje. Doma so z veseljem pričeli odpirati zabojev, toda na veliko žalost so opazili v zaboju samo stare robo. Kar je bilo novega blaga in obutve, je vse izginilo. V zaboju sta priložila omenjena brat in sestra dva zaboja mila, v stari domovini so dobili samo tri kose. Ali ni to žalostno?

Jaz, moj soprog in sestra moja soproga smo poslali svojega v staro domovino zabojev obilno v vrednosti za sto dolarjev. Moja sestra pa piše: "Hvala, ki ste nam poslali, saj nismo ničesar dobili." Vsi tedaj svarim vse rojake, ne izročite svojih pošiljatev kar tjevidan, ker boste razočarani kot smo mi. Potrpite, saj bo počasi kmalo odprta in potem bo vsakdo lahko postal in bo zagotovljen, da bo vsaka pošiljatev prišla na pravo mesto in tudi varno. — Ivana Stefančič.

Opomba uredništva. — Ker so glasila SNZ, katera organizacija je najbolj delovala za pošiljanje zabojev v staro domovino in sedaj zopet, nas vedno napadali, ker smo svarili rojake glede teh pošiljatev, služijo za odgovor pisma in obvestila iz stare domovine, katerih nekoliko je bilo že priobčenih v našem listu in zgoraj priobčeno. K temu še pripominamo sledeče: V objavi "Jugoslav Relief", priobčeni v glasilu K. S. K. J. 19. marca t. l., je točka 4, ki se glasi dobesedno: "Da bo potom pošte in državnega odseka za preživljanje in preobnovljenje dostavila vse take pošiljatev brezplačno osebam, na katere so adresirane." Toda vsi rojaki poročajo iz stare domovine, koliko so morali plačati v Ljubljani za posamezni zabojev in da so morali iti sami v Ljubljano po zabojev. Iz zgoraj priobčenega pisma se že razvidi to. Nek rojaki živeti v Chicagu je dobil pismo iz starega kraja, v katerem so poročali, da so morali plačati za prevoz zabojev iz Ljubljane v neko vas blizu Kranja 278 kron. Zakaj niso poslali zabojev na najbližjo železniško postajo, kot je bilo objavljeno v oni objavi? V glasilu KSKJ dne 9. aprila je bilo priobčeno pojasnilo, v katerem je sledeči stavek: "Preskrbelo se je, da bodo vsi zabojev, ki so narejeni na ta način, zavarovani proti požaru, tatvini in proti nesreči na morju, tako da bo dobil odpošiljatelj, ako se zabojev izgubi ali poškodeje, odškodnino v polni vrednosti." Dalje: "Da bodo torej zabojev dospel na določeno mesto, je potrebno, da se ravna rojaki po navodilih, katere je dal "Jugoslav Relief", ne morda iz kaprice ali iz dobičkaželjnosti, temveč zaradi tega, da obvaruje rojake pred nepotrebnimi stroški in škodo." Iz pism nekaterih rojakov v stari domovini je razvideti, da imajo dovolj škode in nepotrebnih stroškov.

V pismu, katerega je dobil pomožni urednik našega lista od svoje sestre iz stare domovine, datiranem 28. julija t. l., poroča sledeče: "Tukaj je dobilo več oseb kriše iz Amerike. Toda 9 kriš se je izgubilo, kakor pripovedujejo ljudje, akoravno je bil ves čas eden poleg iz Amerike." Iz tega je dovolj jasno, da je bila vsa stvar zavožena že takoj v začetku, kakor smo vedno pripovedovali. Ako bi omenjeni ljudje, ki so imeli vso stvar v rokah, ne bi hoteli pomagati z "American Jugoslav Reliefom v New Yorku," bi se tudi mi zavzeli za pomožno akcijo, kot je izjavil predsednik S. N. P. J., brat Vincent Cankar. Toda, ker niso o tem hoteli ničesar slišati in delati kar na svojo roko, tudi mi nismo hoteli imeti pri celi stvari ničesar opraviti.

Kar se tiče zabojev namenjenih za rojake v okupiranih krajih Jugoslavije, ki še sedaj leže v skla-dišču Balkan v Ljubljani, kot poroča "Jugoslavija" z dne 16. septembra t. l., bo tudi preteklo precej časa, predno jih bodo naslovljeni dobili. Kajti, kakor smo zvedeli iz zanesljivih virov, delajo Italijani velike težkoče pri vsaki stvari, katera je namenjena Slovcem in celo v zadevah, katere opravlja ameriška pomožna akcija "American Jugoslav Relief," ki je pod protekcijo ameriške vlade. Ravno v tem oziru so odgovorne osebe pri "Jugoslav Reliefu" naredile največjo naspako, ker so delale na svojo roko in pri tem so dajali vsakovrstne garancije, katere so bile samo prazen bluf. Kaj bodo naredili a temi zabojev, ako jih naslovljeni ne bodo mogli dvigniti v teku 14 dni? In ta obrok je že potekel. Čemu ne objavite imena pošiljatev teh zabojev, da bi vedeli, kaj je z njihovimi zabojev? To bi bila vaša dolžnost, ne pa lepo molčati! Med temi zabojev, ki leže v skladišču Balkan, je tudi nekaj zabojev, katerih naslovljeni so v Sloveniji, zakaj se jih ne pošlje na naslovljenca, kot je bilo objavljeno v točki 4 že prej omenjene objave? Saj so se uredniki tako izjavili, da bodo odposlali brezplačno vsak zabojev na naslov adresirane? Med temi zabojev iz skladišča je celo nek zabojev št. 1025 naslovljen na "Jugoslav Relief Fond, Ljubljana," ki tudi še čaka odrešitve. Saj so vendar ti uredniki tam? Zakaj čenčajo, ker vendar ljudje potrebujejo obleke in druge stvari? Nadalje je med temi zabojev zabojev št. 751, naslovljen na županstvo Jesenice. Zakaj ga ne odpošljejo na naslovljenca? Menda bodo zaupali županstvu? Itd.

Kar se tiče zabojev namenjenih za rojake v okupiranih krajih Jugoslavije, ki še sedaj leže v skladišču Balkan v Ljubljani, kot poroča "Jugoslavija" z dne 16. septembra t. l., bo tudi preteklo precej časa, predno jih bodo naslovljeni dobili. Kajti, kakor smo zvedeli iz zanesljivih virov, delajo Italijani velike težkoče pri vsaki stvari, katera je namenjena Slovcem in celo v zadevah, katere opravlja ameriška pomožna akcija "American Jugoslav Relief," ki je pod protekcijo ameriške vlade. Ravno v tem oziru so odgovorne osebe pri "Jugoslav Reliefu" naredile največjo naspako, ker so delale na svojo roko in pri tem so dajali vsakovrstne garancije, katere so bile samo prazen bluf. Kaj bodo naredili a temi zabojev, ako jih naslovljeni ne bodo mogli dvigniti v teku 14 dni? In ta obrok je že potekel. Čemu ne objavite imena pošiljatev teh zabojev, da bi vedeli, kaj je z njihovimi zabojev? To bi bila vaša dolžnost, ne pa lepo molčati! Med temi zabojev, ki leže v skladišču Balkan, je tudi nekaj zabojev, katerih naslovljeni so v Sloveniji, zakaj se jih ne pošlje na naslovljenca, kot je bilo objavljeno v točki 4 že prej omenjene objave? Saj so se uredniki tako izjavili, da bodo odposlali brezplačno vsak zabojev na naslov adresirane? Med temi zabojev iz skladišča je celo nek zabojev št. 1025 naslovljen na "Jugoslav Relief Fond, Ljubljana," ki tudi še čaka odrešitve. Saj so vendar ti uredniki tam? Zakaj čenčajo, ker vendar ljudje potrebujejo obleke in druge stvari? Nadalje je med temi zabojev zabojev št. 751, naslovljen na županstvo Jesenice. Zakaj ga ne odpošljejo na naslovljenca? Menda bodo zaupali županstvu? Itd.

Kar se tiče zabojev namenjenih za rojake v okupiranih krajih Jugoslavije, ki še sedaj leže v skladišču Balkan v Ljubljani, kot poroča "Jugoslavija" z dne 16. septembra t. l., bo tudi preteklo precej časa, predno jih bodo naslovljeni dobili. Kajti, kakor smo zvedeli iz zanesljivih virov, delajo Italijani velike težkoče pri vsaki stvari, katera je namenjena Slovcem in celo v zadevah, katere opravlja ameriška pomožna akcija "American Jugoslav Relief," ki je pod protekcijo ameriške vlade. Ravno v tem oziru so odgovorne osebe pri "Jugoslav Reliefu" naredile največjo naspako, ker so delale na svojo roko in pri tem so dajali vsakovrstne garancije, katere so bile samo prazen bluf. Kaj bodo naredili a temi zabojev, ako jih naslovljeni ne bodo mogli dvigniti v teku 14 dni? In ta obrok je že potekel. Čemu ne objavite imena pošiljatev teh zabojev, da bi vedeli, kaj je z njihovimi zabojev? To bi bila vaša dolžnost, ne pa lepo molčati! Med temi zabojev, ki leže v skladišču Balkan, je tudi nekaj zabojev, katerih naslovljeni so v Sloveniji, zakaj se jih ne pošlje na naslovljenca, kot je bilo objavljeno v točki 4 že prej omenjene objave? Saj so se uredniki tako izjavili, da bodo odposlali brezplačno vsak zabojev na naslov adresirane? Med temi zabojev iz skladišča je celo nek zabojev št. 1025 naslovljen na "Jugoslav Relief Fond, Ljubljana," ki tudi še čaka odrešitve. Saj so vendar ti uredniki tam? Zakaj čenčajo, ker vendar ljudje potrebujejo obleke in druge stvari? Nadalje je med temi zabojev zabojev št. 751, naslovljen na županstvo Jesenice. Zakaj ga ne odpošljejo na naslovljenca? Menda bodo zaupali županstvu? Itd.

HEARSTOVE MAGAZINE BO DO TISKANE V CHICAGU.

Chicago, Ill. — Tiskarski podjetniki v New Yorku so izprli svoje delavce, ker so organizirani črkostavci, tiskarji in drugi tiskarski delavci zahtevali 44 ur dela v tednu in petdeset dolarjev tedenske mezd. Nekateri tiskarski delavci niso čakali, da izravna zadevo njih organizacija, pa so zastavkali. Ta položaj so izrabili nekateri veliki tiskarski podjetniki in so izprli svoje delavce. Vsi tedaj izpra so bilo ustavljeno izhajanje nad sto magazinov. Hearst, ki izdaja tri magazine, se je odločil, da bo odšel svoje tri magazine, ki so dozda izhajali v New Yorku, izdajal v Chicagu.

Herstu je bilo lahko storiti tak zaključek, izvstati ga pa ne mogel s pomočjo organiziranih tiskarskih delavcev, ker je tipografska unija št. 16 sklenila, da njeni člani ne bodo izvrševali dela, če je izprto ali so delavci proti njemu zastavkali. Hearstovi magazini so sledeči: Cosmopolitan, Good Housekeeping in Hearst's Magazine.

DRUŽINSKA DRAMA.

Winona, Minn. — Farmer Ole Vič je zaklal svojo soprogo, ki je poročil v juniju. Po izvršenem umoru je sebi preozal vrat in spalil hišo. Vzroki tragedije niso znani.

MISTERIJOZEN UMOR V ARIZONI.

Prescot, Ariz. — Blizo Yampaja, 130 milj od tukajšnjega mesta, so našli umorjenega Arthur De Steuderja, doma iz Chicaga in oblečenega v uniformo Kanadskega oficirja. Ustreljen je bil v hrbet. Znamenja in okoliščine govore, da ni bil izvršen roparski umor, kajti pri njem so našli pet in šestdeset dolarjev.

Te dni je imel priti De Steuder v Chicagu, da se zagovarja zaradi tožbe, ki jo je vložila njegova soproga za ločitev zakona.

De Steuder je odšel v Arizono, ker se je odzval na neki glas, v katerem mu je bilo obljubeno, da prejme deset dolarjev na teden plače, poleg bodo pa kriti vsi njegovi drugi stroški, če se udeležijo potovanja akoli zapadne države.

Komaj je De Steuder prišel iz kanarske arnade, iz katere je bil odpuščeno, ker je bil ranjen, je došlo na njegov dom pismo iz Anglije, v katerem je neka 18-letna Annie Sheldon naznanjala prihod deista na svet in se pritoževala, da je bila ogoljufana. De Steuder je seveda vse tajil, ko ga je prišla njegova soproga zaradi tega pisma.

Kasneje je prišlo še eno tako pismo.

V policijskih krogih sodijo, da je ubil nekdo De Steuderja iz maščevanja.

OBRAVNAVA ZARADI UMORJENE NUNE.

Leland, Mich. — Pri obravnavi, ki se vrši proti Mrs. Stanislavi Lipczinski, obtoženi, da je umorila nuno Mary Janino, izgovarjajo priče imena škofov, duhovnov, nun in lajkov.

Zaslišan je bil cerkovnik Jacob Flees, ki je izpovedal, kako je izkopal nuno iz groba v kleti in jo zakopal na pokopališču ponoči. Rev. Andrew Blenswaki je izpovedal, kar mu je bilo znano, kako je izginila nuna. Rev. Edward Podlesweel, ki je pomagal izkopati in zopet pokopati nuno je izpovedal detajle o tem delu. Povedal je, da je prikril slišal, da je nuna pokopana v kleti, ko mu je to povedal rev. Lemke, nunski spovednik v Detroitu. Dejal mu je, da mrs. Lipsynska pokapala nuno. Dalje pričal, da je nuna Gastoldova bila v kleti in da je videla kosti. Tudi rev. Opryolski mu je pripovedoval o teh kosteh. Nuna Leonola mu je tudi pravila, da je nuna Mary pokopana v cerkveni kleti in je rekla, da je prejela informacije od sestre superior v Detroitu. Rev. Lempe mu je dejal, da je prejel informacije od škofa Kozlowskega v Milwaukee.

Mrs. J. Flees, hči obtoženke, je pripovedovala detajle, na kakšen način je izginila nuna. Zahtevala je tolnača, toda večkrat je odgovorila na stavljena vprašanja v gladki angleščini, še preden je tolnač nanje odgovoril.

HEARSTOVE MAGAZINE BO DO TISKANE V CHICAGU.

Chicago, Ill. — Tiskarski podjetniki v New Yorku so izprli svoje delavce, ker so organizirani črkostavci, tiskarji in drugi tiskarski delavci zahtevali 44 ur dela v tednu in petdeset dolarjev tedenske mezd. Nekateri tiskarski delavci niso čakali, da izravna zadevo njih organizacija, pa so zastavkali. Ta položaj so izrabili nekateri veliki tiskarski podjetniki in so izprli svoje delavce. Vsi tedaj izpra so bilo ustavljeno izhajanje nad sto magazinov. Hearst, ki izdaja tri magazine, se je odločil, da bo odšel svoje tri magazine, ki so dozda izhajali v New Yorku, izdajal v Chicagu.

Herstu je bilo lahko storiti tak zaključek, izvstati ga pa ne mogel s pomočjo organiziranih tiskarskih delavcev, ker je tipografska unija št. 16 sklenila, da njeni člani ne bodo izvrševali dela, če je izprto ali so delavci proti njemu zastavkali. Hearstovi magazini so sledeči: Cosmopolitan, Good Housekeeping in Hearst's Magazine.

DRUŽINSKA DRAMA.

Winona, Minn. — Farmer Ole Vič je zaklal svojo soprogo, ki je poročil v juniju. Po izvršenem umoru je sebi preozal vrat in spalil hišo. Vzroki tragedije niso znani.

Velika slavnost jejkarskih in šolarjskih delavcev.

(Nadaljevanje s I. strani.)

Rev. A. Kazenez, župnik katoliške cerkve sv. Mihaela v Bradločku, je videl na svoje oči, kako so konstablerji pognali svoje konje med njegove farane, ki so na stavki. Ta brutalen napad na mirne ljudi je razvnel župnika in postal je pismo Fosterju, v katerem uravi, da je poslal pennsylvanski-gov. guberniju takoj brzojavko. V pismu opisuje brutalni napad na farane in omenja, da bi lahko ti moderni Titani stili konstablerje; toda rajše so se umakli in odšli domov s zavestjo, da zmanjajo, če obdrže hladno kri.

Drugi so konstablerji napadli stroke strakarjev pred šolsko šolo, ko so njih stariji stali na drugi strani ceste, da tako razdražijo stavkarje, da udarijo po konstablerjih. Konstablerji so napadli otroke, pognali so svoje konje in bati se je bilo, da padejo stavkarji po njih. Toda stavkarji so obdržali mirno kri. Župnik dostavlja, da Foster lahko porabi njegovo ime v obtožbah proti konstablerjem.

Rev. E. A. Kirby, župnik rimskokatoliške fage sv. Rozalije v Glradu, O., je odgovoril na pismo svojega tovariša duhovna, ki obsoja jejkarske stavkarje, takole: "Jejkarska stavka je nadaljevanje ljudskih mas proti avtokraciji. Svetovna vojna je odločila, da ima ljudstvo pravico do politične demokracije, toda ljudstvo hoče zdaj izvojevati gospodarsko zmago.

Nihče ne more dvouiti, da so znamenja evropskega militarizma zapovedna v velikih korporacijah, kar je odsev ljudske izraza. Stavka dokazuje, kar je dokazala svetovna vojna — da se ljudje ne bodo podvržli politiki krvi in železa.

Mali franti v jejkarskih korporacijah, ki so si sami dali oblast nad bojujočimi razredi, so pravi kaiser in Hindenburg in viki kot ljudska vida.

Ti franti se ne morejo igrati s človeškimi življenji in razmerami. Mi smo danes na pragu gospodarske revolucije ali nekrvave revolucije."

Pismo zaključuje, da katoliška cerkev ne nasprotuje nobenemu družabnemu sistemu, za katerega se odloči ljudstvo, seveda ne amajo biti pogane fundamentalne pravice. Cerkev nima pravice, da dikтира delavcu, kako daleč si sme zbolžati svoje delovne razmere. Pismo nosi podpis rev. father Kirby.

Inozemstvo.

Sedež lige narodov bo v Bruslju?

Pariz. — Tukaj se poroča, da bo izvrševalni svet lige narodov na svojem prvem sestanku zaključil, da se izvoli mesto Bruselj (Belgija) za sedež lige, ne pa Ženeva v Švici, kakor je bilo prvotno sklenjeno in kot je želja predsednika Wilsona.

Japonska pomorska četa v Sibiriji.

Tokijo. — Vojni minister je naznanil, da pojde brigada infanterije in bataljon inženirjev v Sibirijo in severno Mandčurijo.

Francoski vojniki ubili nemško čolnjo.

Berlin. — Odnoski med Nemci in Francozi v okupiranih krajih Porenja so zelo napeti. Pred nekaj dnevi so francoski vojniki ustrelili 17letno dekleco v Ludwigs-havnu brez vsakega vzroka. Deklica je šla iz gledališča v družbi svoje prijateljice, ko je jima prišlo naproti pet francoskih vojakov, ki so se obrnili in ustrelili dekle v srce.

Velika lahota v Budapešti.

Dunaj. — Vsi pomanjkanja živil, česar so krivi Rumunji radi svojih rekvizicij, grozi v Budapešti huda lakota. Zaloga živil vsaka komaj eno tretjino količine, ki je bila na razpolgo v septembru.

Haase je slobod.

Berlin. — Hugo Haase, vodja neodvisnih socialistov, ki je bil zadnji teden ranjen po napadenju, je v slabem položaju. Muči ga delirij in zdravniki pravijo, da je preslab za operacijo, ki je absolutno potrebna za ohranitev njegovega življenja.

Kakšno je dandanes življenje v Mehiki?

Ali bi bila tuja intervencija deželi v korist ali slota?

(Spisal Jože Žnidarič.)
(Nadaljevanje.)

Vi, že precej obupani, tiščite vanje, čes, da je za vas stvar silno nujna; prosite znova, naj se enkrat že vendarle pošurijo čisto za sigurno. Ta dan pa enkrat vi nimate časa in jih poselite čez 2 dni, misleč, bo pa, toliko bolj gotovo. Z lahkim srcem stopite naposled v pisarno, se še kot olikane malo opravičujete, da večraj niste mogli radi tega ali onega vzroka; oni vas kajpada cel čas smehljaje in dobrovoljno poslušajo, nazadnje pa z nenavadno mirnim obrazom konstatirajo, stvar se ni v redu radi tega ali onega malenkostnega vzroka, kot: da niso mogli najti prave knjige, kjer se vse to zapisuje, ali da je odšel ravno onof glavni uradnik, ki vse to podpisuje ali karkoli, izgovorov jim nikdar ne zmanjka. Vi ste silno razburjeni — a to je še slabše — in se zatečete navsezadnje po dva ali tri tedenskem, ali pa tudi mesečnem in letnem brezuspešnem iskanju po navet k zaupni osebi, ki se na take stvari še malo bolj razume. Kaj vam pravi? "Vi bi bili dali takoj prvi dan en ali dva pisa gratifikacije uradniku, ki odpravi te stvari, pa vam zagotavljam, da bi bila stvar odpravljena še isti ali naslednji dan dokler pa mi te ne daste, pa pričakujete zastoj rešitve iz Vasega položaja." Kako priprust izhod iz tega navidezno tako zamotanega labirinta — a kako usonalen, nam tujeem nerazumljiv in ostuden! Pa lahko mi verjamete, da je tako na prodaj najmanj 100% javnih uradnikov, od najnižjega do najvišjega brez razlike dostojanstva ali služaja, edina razlika je seveda — cena!

Še drugi slučaj! Vi hočete odpreti malo trgovino s kapitalom 150—200 psov. Vas je majhna ljudstvo revno, vi sami z malim kapitalom; če hočete sploh kaj narediti, morate imeti od vsega po malo v zalogi. Tedaj pa vam nalože na mesec samo za davke, toliko psov za splošno dovoljenje, toliko za prodajo masla, toliko za vžigalce in cigarete, toliko za alkohol, za sveče, za kruh in bogsigavdi kaj še: v celoti, vaš kapital znaša \$150.—, na tega morate plačati mesečno skup nad \$50.00 davka, prodaja v cellem mesecu pa morda znaša komaj 100—150 psov, celoten brutto dobiček \$30—40. Iz tega seveda sledi, da je nemogoče plačevati tako visokega davka! Ali je kaka odpora? Seveda: dajte nadzornemu uradniku takrat, ko mu naznanite otvoritev, prodajne, \$5.00 ali \$10.00 gratifikacije, razložite mu celo zadevo čisto na jasno in brez skrbi — in bo on sam uredil vse potrebno, zapisavi v svojo službeno knjigo: "Gospod I. je danes otvoril novo prodajalno v vasi Z. s celotnim kapitalom \$20.—. Njegov celotni mesečni davek naj znaša \$1.50." — Tedaj, odtečete \$5.— gratifikacije in semtertja kako kupite žganja, ki mu jo še daste, kadar vas obišče, pa lepo mirno stisnete vsaki mesec \$48.50 v žep, brez vse skrbi, da bi se vam kdaj kaj pripetilo. Kaj ni to lepo? Ste še razumeli, kaj se pravi uradniška nepokvarjenost v Mehiki? In veste to je v prvi vrsti zaslug teh lepih, popularnih in demokratičnih mehiških revolucij. Uradnikov ne plačajo ali pa bore malo — in tako so prisiljeni iskati si še stranskih zaslužkov.

Če vas prime pri trgovanju kak vladni nadzornik na nepostavnen čin, naredite istotako kot gofi opisano! Vprašajte ali izračunajte najprej, koliko bi morali plačati kazni, če vas oni ovadi vladi (25% te kazni prejme ovadah od vlade in še pohvalno priznanje). Če bi bila kazen n. pr. \$100.—, ponudite jih mirno \$40.— nadzorniku. Le nikar se ne tresite, da jih on ne bo sprejel ali pa vas celo ovadil radi poskušnega podkupovanja! Tako si lepo vladni denar (kazen) mirno razdelita: \$60.— za vas in \$40.— nanj — a tutti contenti! V drugem slučaju pa bi vas stalo \$100.—, a on bo jih zaslužil samo \$25.—! To je seveda justica: bolj na drobno, a še slabša pa je stvar, kadar se igra hazard na debelo.

(Konec jutri.)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Jugoslavija ne podpisuje miru. Ni dovolj, da nam hočejo odvzeti skoraj vse primorske Slovence, mirna konferenca se naprej trga kose iz naše žive narodne celote. Radgono z levim morskim bregom hočejo prisoditi Nemški Avstriji. Na ta način izgubimo čez 10,000 Slovencev, ki bi ufonili v germanškem, avstrijskem valu. Nadalje zahteva antanta glede varstva manjšin, da pridejo vsi spori pred mednarodno komisijo. Če se bo pri nas dozdevno skrivil najmanjši las doseđanjim našim krvolokom Nemoem, bo o vsakem spornem slučaju odločala mednarodna komisija. To se pravi poseganje v notranje zadeve naše države in brezprimerna kršitev državne suverenitete. Nadalje se nam glede trgovine in prometa stavijo taki pogoji, da je najtežje prizadeto naše gospodarstvo in o samostojnem gospodarskem ukrepanju sploh ni govora. Razumljivo je, da pod takimi pogoji naša delegacija ne more podpisati miru v Parizu, ker bi s tem priznala ubojstvo nad lastnim narodom. Toda ne samo naša delegacija, cel jugoslovanski narod se mora upreti nasilstvu pariških pustolovcev, ki enično in brezsrčno teptajo naše najprimitivnejše pravice!

Odprava prekega soda. Odrejen je ukinitje prekega soda, proglašena dne 13. maja v političnih okrajih Celje, Maribor, Radovljica, Slovenjgradec in v avtonomnih mestih Celje in Maribor.

Organizacija bandnih uradnikov v Bosni se je v boju za službeno pragmatiko proglašila solidarno s tovaršili na Hrvaškem in v Slavoniji.

Macedonske homatije. V Sofiji sta se obe stranki Macedoncev sporazumeli, da se dela v soglasju z bolgarsko vlado za samostojnost Macedonije. Pri tej priliki so prišli do zaključka, da stoji bolgarska stvar tako, da more imeti je omenjena rešitev nade na uspeh. Sklenili so tudi komitaško akcijo nadaljevati.

Tihotapl. Na Koroukem so zalotili več prekupeev, ki so utihotapljali živino iz naše države v Avstrijo. Naše oblasti so jim živino zaplenile, tihotapee pa obutno kaznovali.

Nesrečna smrt. Na cesti iz Kotorja v Kambor so našli dne 15. julija t. l. umorjenega stoževnega strojevodja Franca Kripica. Varok nesrečne smrti še ni znan.

Nered ledic

Se ne sme nikdar prezreti, kaj tako zmedenjenost lahko ljude slucajno z dolgotrajnimi boleznimi in stanjem, ki se zelo težko zdravi. Vselej tega ne odlašajte. Bredite sigurno, da jih popravite takaj v začetku neroda. Vzemite

Severa's Kidney and Liver Remedy

Severovo Zdravilo za obisti in jetra) za zdravljenje takih bolani kot vnetje ledic ali mehurja, nastajanje vode ali pesu urina, trpljenje pri urinaciji ali v slučaju kroničnega ledvičnega, oteklih nog in bolečin v križu, ki lahajajo iz bolnih ledic. Na prvini v vseh letih. Cena 1.50 in 50 centov, ali \$1.50 in 50 centov.

Delavce potrebujemo

Vpisna plača, stalno delo, plačate se pri Superintendentu, Pittsburgh Forge Iron Co., North Side, Pittsburgh, Pa.

NAZVANILLO.

S tem naznanjam vsem članom društev J. S. K. J., S. D. P. Z., S. N. P. J. in K. K. P. D., da se bode vršila skupna SEJA za Slovensko-hrvatski Narodni dom dne 19. oktobra t. l. točno ob 1. uri popoldne. Na ti seji imamo rešiti več zelo važnih stvari. Imeli bomo tudi račune od zgoraj omenjenega doma. Torej uljudno prosim vse pridite k seji, da ne bo potem nepotrebnega prerekanja. Toliko v pojasnilo vsem članom omenjenih društev. Torej se enkrat vsi na sejo. Z bratskim pozdravom Stephen Kopriva, tajnik, Hostetter, Pa.

ZAHVALA.

Moja najiskrenejša zahvala vsem, ki so mi stali na strani za časa boleznii in smrti moje ljubljene soproge

FRANCES ŠIFRAR.

Posebna hvala društvu Royal Neighbors šte. 2881 za krasni venec, katerega so ji položili v zadnji spomin, kakor tudi vsem članom tega društva za njih mnogoštevilno vdeležbo pri pogrebu. Nekoliko sem zakasnil s to zahvaljo, toda upam, da mi bodo članice omenjenega društva oprostile; kajti udarec, ki me je zadel s izgubo moje soproge bil je tako hud, da je preteklo precej časa predno sem se zavedel svoje dolžnosti, napram vsem rojakom in rojakinjam, za njih prijateljstvo izkazano ob smrti moje soproge. Kakor ne bom nikoli pozabil moje drage žene, tako ne bom nikoli pozabil uslug, ki ste mi jih izkazali. Torej moja hvala vsem.

Mike Šifrar, Chicago, Ill

ALI JE VAŠE ZDRAVJE VREDNO 2 CENTA?

Ako trpite na nervoznosti, ledičnih bolečinah, zaprtju, splošni slabosti, glavobolu, utrujenosti, imate teka, imate nečisto kri, ako ste strujeni, se pušitate onemogli s jutraj, ako imate bolečine v hrbtu, reumatizem, pošilite nam pismo s znamko za 2 centa in s svojim naslovom in mi vam bomo poslali s obratno pošto, POPOLNOMA PROSTO, popolno tridesetno zdravilo, ki je sestavljeno iz čistih zdravilnih snovi. Naslov: JUVITO LABORATORY, South Hills Branch 6, PITTSBURGH, PA.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

Potrebuje 25 delavcev. Plača v sodelstvu je 40c na uro, lahko se zasluži 5 do 6 dolarjev na dan. Mi vamzamo v dalo tudi fante in dekleta in pomagamo dobiti dobre hiše na družinske. Lep kraj s kolami in carkvami, lešče ob glavni progi Erie R. R. Stanišnica. Večnja s poučljivo šolnico iz Akrona, Ohio, če sem stane 10c.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

\$5.00 NADAN

in 10% bonus za delo enega tedna in 10% bonus za delo celega meseca

seca zneso skupno po \$6.00na dan za navadno delavca.

Livarpi zaslužijo po \$7.00 do \$10.00 na dan. Mi imamo dobra stanovanja za v najem po nizki ceni. Vse ugodnosti. Absolutno nobenih delavskih nerodov. Pridite pripravljeno za delo k THE AMERICAN MALLEABLE COMPANY LANCASTER, NEW YORK.

Stane le 15c s karo iz Buffalo, New York. Lahko pa tudi pišete za pojasnila na Emp. Dept. No. 1, Box 963, Pittsburgh, Pa.

TEPEL 15 LET VELED SLABE PREBAVE.

Sedaj je bolezen prešla, vrnil se mu je apetit in je vsa jedila brez vsake sitnosti.

"Imel sem katere in zelo slabo prebavo za celih petnajst let. Poskušal sem razna zdravila, bil sem pri najboljših zdravnikih. Ko sem pričel enkrat živati Sv. Bernarda zdravilni čaj, sem se nahajal v postelji bolan. Sedaj se počutim dobro in deiam vsak dan. Opustila me je nervoznost in spim kot mlado dete, poleg imam izvrstno slast 40 jedi. Ta čaj je gotovo dobro zdravilno sredstvo." J. B. Trevin, Monroe, Louisiana.

Zatorej če je kdo med vami, ki se ne počuti dobro ali trpi na želodec, obistih ali notranjih delih telesa, vžival naj bi Sv. Bernarda zdravilni čaj. Ta čaj ima prijazen okus in je dobro zdravilo. Poskusite ga.

Pošljite nam za \$1.00 en zavoj ali pa \$5.00 za 6 zavojev na ta naslov: St. Bernard Gardens, D-7, New Orleans, La., in oni vam bodo poslali vsa potrebna navodila kako vživati ta čaj. Denar se vrne, ako vam ta čaj ne bi nič pomagal. Pišite ponj še danes.

Vaša Vlastita Lula I Vaša Zadovoljstvo

KAD očete da imate više zadovoljstva iz vaše lule, onda samo upotrebivate Prince Albert duvan odma če te biti zadovoljni čim prvi put to potrebate ukus i kvalitet če sve druge duvane pobiti što ste do sada pušili.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

Pušite koliko Vam je volja neče vam ni kada ništa škoditi niti grio peči jer mi upotrebivamo naj bolji mašine i patent da izvezemo sav onaj rdjav ukus što stoji u duvanu. Kupite danas jednu malu paklu iznadajte sami daje naj bolji duvan za lule i cigarete što ste ikada pušili u Vašem vremenu.

Crvene plahane lule i pol lule i jednu lulo u staklenom obru od čitoga rešavog stakla se pokrivaču od windera.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO.

WINSTON-SALEM, N. C.

SLOVENSKE POZOR!

Slovenec se čeli seznaniti s Slovencem v starosti od 30 do 40 let v svrhu izpitve. Če katero veselil, naj se oglasi pismeno ali pa osebno na naslov: Joseph Žabkar, 2124 So. Ashland ave., Chicago, Illinois.

DR. JOS. V. GRAHEK edini slovenski zdravnik in manipulac v Pennsylvaniji. Zdravi vse strože, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure jutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar Street 843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

Za v stari kraj.

V stari kraj se mora potovati. Potni listi se zopet lahko doba. Vsaš teden odpisuje po eden ali več parnikov Francoske družbe s starih krajakimi potniki. Tako odpisujejo:

25. okt. parnik—La Touraine.
29. okt. parnik—La Lorraine.
4. nov. parnik—France.

Za vsak parnik imam še nekaj kart napredaj. Kdor se ima potni list in hoče hitro odpotovati, naj pride na moj naslov kake štiri dni pred odhodom parnika, s katerim želi potovati.

POŠILJANJE DENARJA.

Kitro, sanesljivo in poceni morem poslati denar v stari kraj. Vsaka pošiljatev je zavarovana proti izgubi.

10 kron za	2.45
200 kron za	4.90
500 kron za	11.50
1,000 kron za	23.00
5,000 kron za	115.00
10,000 kron za	220.00

1,000 Lir za	110.00
50 Lir za	5.90
100 Lir za	11.40
500 Lir za	55.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali po Bank Draftu.

POTNI LIST. — Onim, ki nočejo sami imeti te sitnosti, preskrbim tudi potni list.

LEO KAKRAJNEK,
NEW YORK, N. Y.
70—9th Ave.

Vaši sorodniki in prijatelji so v potrebi oni potrebujejo vaše pomoči

Poslajte njim **JEDILNE HRANE IN OBLEKE.**

Prinesite k nam vaše blago, mi vam zapokamo za vas. Mi vam preskrbimo zaboje (kišče) vseh velikosti v zalogi. Ako želite sami šapokati mi vam drage volje damo vsa potrebna navodila kako to izvršiti.

MI IMAMO V ZALOGI VSAKOVRSNIH JEDILNIH STVARI ZA POŠILJATEV.

Kot nalašč za pošiljatev v staro domovino.

MI POŠILJAMO BLAGO NA VSE DELE SVETA IN JAMČIMO.

NE ODLAŠAJTE! BOŽIČNI PRAZNIKI SE BLIŽAJO!

TOREJ NAREDITE NJIM VESELE BOŽIČNICE LETOS.

Pridite k nam osebno in si oglejte naše blago in opravo, ali pa nam pišite v vašem materinskem jeziku.

THE GLOBE EXPORT & IMPORT CO.,
826 N. Clark Street, German Turner Hall Bldg.,
CHICAGO, ILLINOIS.

"PAZITE NA MENJAJOČE CENE."

Sedaj je mogoče poslati denar v staro domovino in sicer na Slovensko v kronah, v kraje zasledene po Italijanih pa v lirah.

Sedanje cene so s poštnino vred:

100 kron.....	\$2.50	1000 kron.....	\$ 11.65
200 kron.....	5.00	2000 kron.....	23.30
300 kron.....	7.15	5000 kron.....	116.50
500 kron.....	9.55	10000 kron.....	230.00

Potuje se tudi lahko v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prostor, a parnikov je še sedaj le kaj malo, zato je boljše, da vsakdo malo potpi, da se razmere zboljšajo.

Za pojasnila pišite na:

FRANK SAKNER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

MOŠKI IN ŽENSKE

Ne napravite napaka, akaj si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenjšega, najiskusnejšega in najboljega zdravnika v svetku. Dr. Mullin ima 39 let izkušnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov, bolnih na najrazličnejše načine. Vselej tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zaguarate za svojo bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljite zdravljenje in velike rusnične pomoči za vaš denar.

Brezplačno zdravniška preiskava potem stroja. Govori vaš materni jezik.
Uradno ura od 9. do 5. V nedeljo od 10. do 2.
Dr. B. F. MULLIN, Specialist
411—4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA
Naproti glavni pošti.